

52^e Jaargang

Dinsdag 4 april 2017

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Reinigend bloed

En het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.

(1 Johannes 2:7b)

De tekst verwijst naar de gewelddadige dood die Jezus is gestorven. Daar is de apostel Johannes getuige van geweest. En hij is het nooit meer vergeten. Hij was er bij in Gethsémané. Toen de Heere Jezus droevig en zeer beangst begon te worden. Johannes heeft het gezien dat de Heere Jezus bloed begon te zweten. 'Tromboi', zo staat er in het Grieks. U weet wat trombose is. Bloedklonters. Welnu, Jezus' hartslag en bloeddruk werden zo hoog dat er bloedklonters uit Zijn poriën geperst werden. 'Hematidrosis' wordt dat genoemd. Normaal gesproken is dat dodelijk. De Goddelijke natuur van Christus heeft Hem in Zijn menselijke natuur echter overeind gehouden. En dat maakte Zijn lijden uiteindelijk zwaarder dan van enig ander mens.

Daarna werd Hij door de soldaten gevangengenomen en naar Annas en Kajafas gebracht. En ook daar vloiede Zijn bloed. Hij werd geslagen. En dat gebeurde ook op Gabbatha. Pilatus wilde medelijden bij het volk opwekken en hij heeft de Heere Jezus laten geselen. Vervolgens hebben die sadisten Hem een doornenkroon opgezet en met een stok op Zijn hoofd geslagen, zodat de centimeterslange doornen diep in het vaatrijke weefsel drongen. En het bloed van Jezus Christus stroomde. Daarna kwam het ergste. Ze hebben de Heere Jezus meegenomen naar Golgotha. De ruwe Romeinse soldaten hebben Hem met dikke vierkante spijkers aan het vloekhout vastgeslagen en het bloed stroomde uit de handen en voeten van de Zaligmaker. Daarna, na enkele onzegbaar vreselijke uren, gaf de Heere Jezus de geest. Eén van de soldaten stak ter controle een speer in Zijn zijde. En Johannes zag dat daar bloed en water uit stroomde. *Het bloed van Jezus Christus.*

En als we dat zo voor ogen schilderen en dat beeld ons proberen voor te stellen, dan word je daar stil van. God wilde dat, dat dit bloed zou vloeien. Waarom? De tekst zegt: *het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.* Dat brengt ons bij het hart van de Bijbelse boodschap. En dan gaat het natuurlijk om het geloof in dat bloed. Want er zijn misschien wel mensen geweest, die het bloed van Jezus op zich hebben gevoeld. De Romeinse soldaten bijvoorbeeld, die Jezus hebben gekruisigd. Maar het maakte hen natuurlijk niet zalig, dat er bloeddruppels van Jezus op hun handen of kleren vielen. Nee, het gaat erom dat wij leren geloven in en vertrouwen op dat bloed.

En dat is bepaald geen aangeboren eigenschap van de mens. Eerst geloven we niet dat we verloren zijn en dat

de zonde zo ernstig is. En als we het beginnen te leren, dan geloven we niet dat we er zelf niets aan kunnen veranderen. En we proberen van alles om onszelf van die zonden te reinigen. Alles krijgt een opknapbeurt. Voor een poosje misschien hebben we een goed gevoel. Ons geweten slaat ons wat minder. Maar de vrede voor ons hart missen we. En die vuile bron van wanbedrijven kunnen we niet dempen. God wijst een ander middel aan.

En het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt van alle zonde.

Dat wil zeggen dat het hele pakket aan zonde in één keer wordt weggenomen. Onze zondige natuur. Onze verborgen zonden. Onze dagelijkse zonden. Alle zonde, bedreven zowel voor als na de bekering. Er is geen zonde te bedenken – behalve de lastering tegen de Heilige Geest – maar verder is er geen zonde te bedenken die niet kan worden verzoend. *Al waren uw zonden als scharlaken, ze zullen wit worden als de sneeuw.*

Hoe kan dat, dat al die zonde door dat éne bloed worden gereinigd? Wel, het is het bloed van Jezus. Die Naam droeg Hij naar Zijn menselijke natuur. Het is ook het bloed van Christus. De Gezalfde. Profeet, Priester en Koning. Dat wijst op Zijn Goddelijke natuur. *Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon.* Dat bepaalt de waarde. De Dordtse Leerregels zeggen dat dit bloed overvloedig genoegzaam is tot verzoening van de zonden van de gehele wereld.

En dat bloed *reinigt*. Niet reinigde, verleden tijd. Nee, er staat een werkwoord in de onvoltooid tegenwoordige tijd. Want iedere dag weer moeten Gods kinderen gereinigd worden. De Heere Jezus leerde het Zijn kerk bidden: Vergeef ons onze schulden. Om elke dag als een schuldenaar te vluchten tot dat bloed.

Wat ligt er in de woorden van onze tekst een blijde boodschap voor verloren zondaren. Er is een Fontein geopend tegen de zonde en tegen de onreinigheid. Er is vergeving bij God. Zaligworden is niet onmogelijk. Het eeuwige leven is te verkrijgen.

Katwijk aan Zee, M.A. Kempeneers

De vrome huichelaar

Een dominee ging eens op bezoek bij iemand die altijd zo vroom kon praten over de zonde. En toen ze weer eens tegen hem zei: 'Ach dominee, ik ben zo'n grote zondaar', toen gaf hij als antwoord: 'ja mevrouw, dat heb ik gehoord'. De vrouw trok wit weg en stamelde: 'Hoe...hoe bedoelt u, wat hebt u over mij gehoord dan?' Op deze manier ontmaskerde de dominee haar vrome gepraat over de zonde. Toen het concreet werd en toen ze dacht dat mensen zo over haar praatten, toen bleek dat ze het eigenlijk helemaal niet meende. Misschien herken je het wel. Je kunt niet ontkennen dat je een zondaar bent. Maar je wil natuurlijk niet dat de mensen zo over je praten. Zo zie je maar, praten over de zonde gaat nog wel, maar het beleven dat je zondaar bent, dat is iets anders.

Jozef beschuldigt zijn broers ervan dat ze verspieters zijn. En daar reageren die broers verontwaardigd op: 'Nee, mijn heer! maar uw knechten zijn gekomen, om spijze te kopen'. En daarin waren ze oprecht. Ze waren niets kwaads van plan. Maar Jozef snoert hen de mond. Met een barse stem en een strenge blik bijt hij hun toe: 'Nee, maar gij zijt gekomen, om te bezichtigen, waar het land bloot is'. Waarom beschuldigt Jozef hen nu juist dáárvan? Waarom zegt hij niet dat ze dieven zijn, of moordenaars? Waarom verspieters? Nou, verspieters zijn spionnen en spionnen zijn mensen die zich anders voordoen dan ze zijn. Het lijken vrienden, maar in feite zijn het vijanden. Het zijn huichelaars. Die heb je in het geestelijke leven ook. Mensen die onder de dekmantel van vroomheid en vriendschap het grootste kwaad bedenken.

En hebben de broers zich daar de afgelopen 21 jaar niet schuldig aan gemaakt? Hebben ze zich al die jaren niet beter voorgedaan dan ze in feite waren? Toen ze die rok van Jozef in geitenbloed doopten en zo naar Jakob terugstuurden? Toen ze Jakob probeerden te troosten in zijn verdriet om Jozef. Droop daar de huichelachtigheid niet vanaf?

Jozef wil weten hoe het met hun hart gesteld is. Of die zonde al door hen is beweend en beleden. En hij merkt al gauw dat er niet veel veranderd is. *Wij zijn vroom, wij zijn eerlijk en oprecht.* De broers hadden door de jaren heen een dikke eeltlaag om hun hart gekregen. De zonde was er nog nooit uitgekomen en achter die eeltlaag zat een gezwel dat nooit was uitgedrukt. En Jozef gaat daar doorheen prikken. Hij gaat het gezwel uitdrukken, zodat het vuil van al die jaren naar buiten kan komen.

Kun jij de toepassing maken? Wij zijn vrome en eerlijke mensen. We zijn christenen en ook nog eens reformatische christenen. En dus zijn we best bereid om te belijden dat we 'tegen alle geboden Gods zwaarlijk hebben gezondigd en geen daarvan hebben gehouden'. Met zulke algemene stellingen zijn we opgegroeid en daar stemmen we mee in. Maar als de zonde concreet genoemd wordt, dan komen veel reformatische christenen in verzet. 'Ja, natuurlijk, ik heb heus wel fouten en gebreken, maar: ik een hoer? Ik een overspeler? Ik een dief? Ik een afgodendienaar? *Nee, ik ben vroom!*' Zo is het toch? Als er concrete zonden worden genoemd, dan zijn we in eerste instantie geneigd om ons te verzetten. Zeker als het dichtbij komt. Dan wordt er gezegd dat het overdreven is. Of: 'waar bemoeit hij zich mee'. Of: 'ja maar dan kun je niks meer doen'.

Jozef wilde niet over het kwaad dat in het verleden geschied is, heenstappen. Hij wilde dat zijn broers schuld zouden belijden. Daarom behandelt hij hen zo streng. Zo stapt de Heere ook niet over onze zonde heen. Als Hij een mens gaat bekeren, dan brengt de Heere ons de zonde onder ogen. Het gaat in de zaligmakende overtuigingen niet om abstracte algemene uitspraken. Het zijn geen vrome dooddoeners. De Heere overtuigt ons van wérkelijke zonden, in gedachten, woorden en daden, in doen en in nalaten.

Kun jij concrete zonden opnoemen en wil je die aan de Heere belijden? Hij zegt: '*Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn. Maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen.*' (Spreuken 28:13)

M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Genesis 42:11
*Wij allen zijn ééns
mans zonen; wij
zijn vroom; uw
knechten zijn geen
verspieters.*

Naar aanleiding van de tekst 2 Kor. 8:9 'Want jij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat jij door Zijn armoede zoudt rijk worden', is er een meditatie met als opschrift 'Kerstfeest in juli'. Op zich is het opvallend dat Paulus de tekst in verband brengt met de te houden collecte voor de armlastige moedergemeente te Jeruzalem. Nu heeft dit ons ook veel te zeggen. Hoe staan we tegenover collecten en hoe gaan we om met ons bezit. Maar nu het opschrift 'Kerstfeest in juli.' Midden in de zomer is het de tijd niet. Toch behoort het opschrift voor ons te spreken.

De geboorte van Jezus spreekt van veel en wijst op veel. We kunnen het lezen in de Schriften. Jezus zegt het. Onderzoek de Schriften, Die zijn het die van Mij getuigen. Als eniggeboren Zoon werd Hij ontvangen, geboren en ging zo leven en sterven in de wereld. Kribbe en kruis zijn twee altaren, waartussen ligt Zijn Zichzelf opofferende leven. Vanaf het levensbegin is Gods Zoon Lam Gods. Borg en Middelaar. Het verschil met Adam mag niet voorbijgezien of zelfs weggelaten worden. Adam in het paradijs als volwassene en Jezus als een kind ontvangen, geboren en neergelegd in een kribbe. Wanneer dat alleen maar wordt overdacht en bezongen op de gedenkdagen 25 en 26 december, dan is dat geen geestelijk leven, naar het Bijbels gegeven. Jezus Christus is waarachtig mens geworden. Het waarom en waartoe kunnen we lezen in Gods Woord. Hij vroeg om het leven als mens. Hij wilde geboren worden. In Zijn komen, in Zijn geboorte en leven op aarde schittert Zijn grote liefde. Jezus Christus is de Volbrenger van Vaders wil en zo de schuldovernemende Borg en Zaligmaker van allen die naar het rechtvaardig oordeel van God de tijdelijke en eeuwige straf verdiend hebben. Het liggen in de kribbe is een even grote daad van Zijn liefde als het hangen aan het kruis. Het 'amen'

Het Apostolicum (25)

van God wordt gehoord in de velden van Efratha en gezien in het scheuren van het voorhangsel van boven naar beneden. Spreekt het wel genoeg in prediking en pastoraat en dan bijzonder het waarom en het waartoe. De Schriften wijzen ons op veel. We mogen ook dankbaar zijn voor de Heidelberger Catechismus. Die is onderwijzend, leidinggevend. In artikel 3 van de Apostolische belijdenis wordt van Gods Zoon beleden dat Hij ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria. In zondag 14 van de Catechismus wordt daarop ingegaan. In Bethlehems stal voltrok zich in de nacht in alle stilte het wonder aller wonderen. De eeuwige Zoon van God nam de menselijke natuur aan. Maar let op. De Zoon van God bleef, blijft, Wie Hij is, namelijk God en Hij werd mens. Twee naturen in één Persoon. Paulus schrijft 'En buiten alle twijfel de verborgenheid der godzaligheid is groot. God is geopenbaard in het vlees' (1 Tim. 3:16a). Zichtbaar werd de mens Christus Jezus als waarachtig mens. In woorden en daden werd bekendgemaakt Zijn Godheid (Joh. 1:14). Alhoewel naar Gods recht het accent valt op de menselijke natuur. De aanneming daarvan was noodzakelijk enerzijds en anderzijds vrijwillig. Zijn Vader was bij de geboorte van de Zoon betrokken en zelfs de werking van de Heilige Geest. In de ontvangenis en geboorte van Jezus Christus wordt al gezien dat het werk van de verlossing de daad is van de Heilige Drie-eenheid. De wilsdaad van de Vader en de wilsdaad van de Zoon en de wilsdaad van de Heilige Geest. Voor wie dit leeft mag het het hele jaar door Kerst zijn. In verwondering, aanbidding en verbinding. Een verzekering. Kerst is echt. Jezus Christus heeft de menselijke natuur aangenomen uit het vlees en bloed van de maagd Maria. Een waarheid reeds in het verleden beleden. Christus Jezus is één met het menselijk geslacht met een Goddelijk doel. Zo is Hij het ware zaad van David. Beloofd. Door de tegenwerking van de satan schijnbaar vrijdeld, maar gekomen. Gods belofte werd heerlijk vervuld. Jezus is Davids Heere. De broeders in alles gelijk (Hebr. 2:17). Er is vlees en been, bloedgemeenschap, nauwer verwantschap is niet denkbaar. Jezus Christus kwam op aarde. Heilig, rein,

smetteloos, vlekkeloos. Zonder zonde. Hij heeft geen zonde gekend, noch gedaan. Door God de Heere voor God werd Jezus Christus zondaar. De zonde werd Hem toegerekend. Vaders daad werd door Hem gewillig aanvaard. Niet als martelaar, maar als Middelaar. Het ging niet langs de opstellers heen. Vandaar vraag en antwoord 35. Dit moeten we goed in ons opnemen. We worden op werkelijkheden gewezen. Het waarom komt aan de orde. Het staat niet los van het gebeuren in het paradijs en het gevolg daarvan. Wie kan een reine voortbrengen uit een onreine. Zelf in zonde ontvangen en geboren en de verdoe menis onderworpen. Mag er geen blijdschap zijn over de geboorte van een kind? Zeker wel. Er behoort zelfs dankbaarheid en verwondering te zijn. Echter: hoe is onze staat voor God. Wij zijn geboren zondaars. Onveranderlijk. Door de wil des vleses en der gedachten. Ik ben een gevallen beeldrager. Wie de pijn daarvan gevoelt en zich één weet met de tollenaar in de tempel ziet uit naar de toepassing van de gerechtigheid en de heiligheid van de Heere Jezus Christus. De herstelde Beeldrager. Hij is de Middelaar Gods en der mensen en Hij bedekt met Zijn onschuld en volkomen heiligheid de zonde waarin ik ontvangen en geboren ben voor Gods aangezicht. Naar het recht van God de Vader gebeurt dit. Door de volledige overgave en arbeid van de Zoon en het rechtvaardigende en heiligende werk van Gods Geest vindt dit plaats. De uitzijnde zondaar wordt niet beschaamd. Want het is Kerst voor God de Heilige, Rechtvaardige en zo heeft Hij in mensen een welbehagen. De Heer' in Israël geprezen, doet wond'ren, Hij alleen.

M.C. Tanis

Het gesprek tussen Christus en Nicodémus(5)

Nicodémus zeide tot Hem: Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan en geboren worden? (Johannes 3: 4)

Het is donker in de straten van Jeruzalem. Maar ergens, in één van de huizen in de stad, zijn twee mannen met elkaar in gesprek. De ene is Nicodémus, een mens uit de Farizeeën, een overste der Joden. Een man met een vooraanstaande positie. Bovendien iemand die al vele jaren studie heeft gemaakt van de boeken van het Oude Testament. Naar alle waarschijnlijkheid is hij al oud en vergrijsd in de bestudering van de wet.

Streep

De Ander is niemand minder dan de Heere Jezus Christus Zelf. De Hoogste Profeet en Leraar. Door Zijn Vader in de wereld gezonden. Door Zijn Vader naar Jeruzalem gezonden om ook deze Nicodémus te onderwijzen.

Zojuist heeft Christus Nicodémus in alle ernst en met grote klem de noodzaak van de wedergeboorte voorgehouden: *'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien'* (Johannes 3: 3).

Met dat ene woord heeft de Heere Jezus een streep gehaald door heel de godsdienst van Nicodémus. Een van de vorige keren hebben we gelezen, dat Nicodémus verwachtte dat aan het einde der tijden het Koninkrijk van God op aarde zou komen. Dat zou gebeuren als de Messias kwam. En dan zou Nicodémus zeker mogen binnengaan op grond van het feit dat hij een kind van Abraham was, én op grond van zijn gehoorzaamheid aan de wet.

Hoe kan...?

Maar nu doet deze Jezus, van Wie Nicodémus toch wel een bepaalde verwachting had, en Die hij toch wel beschouwde als 'een Leraar van God gekomen', die scherpe uitspraak: *'tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien'*.

De vragen rijzen op in Nicodémus' hart.

Wat bedoelt deze Jezus daarmee? Wat betekenen Zijn woorden precies? En dan horen we Nicodémus vragen: *'Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan en geboren worden?'*

Het is alsof Nicodémus wil zeggen: Het moment van verwekt worden, de daarop volgende zwangerschap en de lichamelijke geboorte – dat alles kan toch niet overgedaan worden? Dat is toch onmogelijk?

Dwaasheid

Wat moeten we van deze vraag van Nicodémus denken? Laat ik twee dingen mogen noemen. Het eerste: Deze vraag onthult hoe onwetend Nicodémus was in de dingen van de zaligheid. Zeker, Nicodémus was *'een leraar in Israël'*. Zo zal de Heere Jezus hem in vers 10 noemen. Hij had vele jaren gestudeerd in het Oude Testament. Dat was op zich goed.

Maar toch blijkt hij totaal onwetend in de grondstukken van het Koninkrijk van God. Terwijl het Oude Testament toch op verschillende plaatsen sprak over de vernieuwing van het hart. Denkt u bijvoorbeeld aan Psalm 51, Jeremia 31 en Ezechiël 36. Maar ondanks al die Schriftgegevens vraagt Nicodémus vol ongeloof – en misschien ook wel met enige ergernis en spot: Dat kan toch niet? Tegen het getuigenis van de Schrift in!

Wat is het nodig dat Gods Geest ons verstand verlicht in de dingen die van Gods Geest zijn. Want het is waar wat de apostel Paulus in 1 Korinthe 2 schrijft: *'De natuurlijke mens (ook al heeft hij nog zoveel Bijbelkennis of theologische kennis) begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hem dwaasheid'*.

Aan de voeten van Christus

Tegelijk is over de vraag van Nicodémus

ook nog iets anders te zeggen. Al ver-raadt die vraag zijn grote onwetendheid, zijn ongeloof, zijn ergernis misschien ook wel – tóch ligt er ook iets positiefs in.

Want let u er op, wáár Nicodémus met zijn ergernis, ongeloof en onkunde terecht komt. Aan de voeten van de hoogste Profeet en Leraar! Dáár stelt hij zijn vragen. En dáár blijft hij ook om te luisteren naar een antwoord.

Misschien bent u bezet met allerlei vragen. Geestelijke vragen. Mogelijk de vraag of u nog zalig kunt worden. En hoe u zalig kunt worden. Wellicht is de vraag van Nicodémus in de avond van uw leven uw persoonlijke vraag: Hoe kan ik wederom geboren worden, nu oud zijnde?

Dan ligt er een dubbele boodschap in het voorbeeld van Nicodémus. Enerzijds spoort zijn voorbeeld ons aan om al onze vragen biddend neer te werpen voor de Heere Jezus Christus. Hij is nog altijd bereidwillig om zienvragen te beantwoorden, wanneer zondaren met belijdenis van hun eigen blindheid, dwaasheid en onwetendheid tot Hem komen!

Anderzijds wijst het voorbeeld van Nicodémus ons ook op de noodzaak om biddend te verblijven op de plaats waar Hij zienvragen wil beantwoorden. En dat is toch juist daar waar de Schriften geopend worden. Waar het Woord verkondigd wordt.

A.J.T. Ruys

JONGEREN

Je komt ze gelukkig nog op veel plaatsen tegen: jonge mensen die meeleven met kerk en godsdienst. Het is dus zeer terecht om zich te bezinnen op de positie van onze jongeren.

Ik werd op het onderwerp voor dit artikel gebracht mede ook door de uitslag van de verkiezingen. De SGP won ongeveer 20.000 stemmen; de CU kreeg er ongeveer 60.000 bij; het CDA won, zoals bekend zes zetels. In totaal 27 zetels voor christenen. Een halve eeuw terug beliep dit aantal nog ongeveer 80 zetels.

Wat heeft dit met de jeugd te maken? Wel, ik heb bij een vluchtige kennisname van de stemmerij in de Biblebelt geconstateerd dat juist in plaatsen zoals Urk en Staphorst en andere SGP bolwerken, het aantal stemmen op die partij behoorlijk is toegenomen. Dat wijst er op dat de kerkelijke jeugd vrij eenstemmig gekozen heeft voor de SGP. Deze toename moet dus wel te danken zijn aan de nieuwe generatie stemgerechtigden uit de kerkelijke achterban. Ik beperk mij nu maar gemakshalve tot die partij, al wil ik daarmee geenszins zeggen dat de anderen er niet toe doen.

Ik had voor de stemdatum de indruk dat de SGP met name stemmen zou trekken uit een aantal onkerkelijken, die waarderend konden opbrengen voor de ethische uitgangspunten van de partij. Maar dat bleek niet duidelijk zo te zijn. Kennelijk danken we deze stemmen aan de jeugd. Zij blijkt waarderend te kunnen opbrengen voor Bijbelse uitgangspunten. Er zijn de voorbijgane jaren heel veel onderzoeken geweest naar het geestelijk gehalte van onze jongeren. Deze vielen niet altijd zo positief uit. Daar ga ik nu verder niet op in. Ik stel hiertegenover graag het goede resultaat van de verkiezingen.

Deze trend zal mede te danken zijn aan het feit dat de SGP beschikt over betrekkelijk jonge vertegenwoordigers in de Kamer. Zij zijn blijkbaar in staat de jeugd van deze tijd aan te spreken. Als je kunt twitteren, bereik je heel veel jongelui, als politicus en kennelijk ook als dominee.

Omdat ik al weer enkele jaren catechisatie geef aan de jeugd van Damwoude, kan ik ook uit die bron allerlei gegevens betrekken. Ook van daaruit leeft bij mij de gedachte dat de jeugd zeker niet afhaakt inzake kerkelijke meelevenheid. Wie rond de uitgang van de kerken na de dienst goed op-let, ziet dat jongeren erbij zijn en dat zij onderling contact houden.

Ik vind dit een (klein) wonder. We horen zo vaak van gezinnen waar de kinderen de kerk verlaten dat je zou denken dat er niets overblijft. Wat een vreugde als er dan ook anderen zijn die blijkbaar de waarde van een levend geloof inzien.

Ik neem bij tijden ook kennis van websites als Refoweb en Refoforum. Daar kunt u kennis nemen van de vragen die leven onder jongeren. Het blijkt ook daar dat de jeugd echt bezig is met het Koninkrijk Gods.

Dit verschijnsel is alleen te danken aan de Heere Zelf en aan Zijn Woord. Dat Woord van Gods genade in Christus spreekt aan; de Heere Zelf werkt nog door Zijn Geest in mensenharten, ook onder jongeren.

Deze hoopvolle ontwikkeling neemt evenwel onze zorgen

niet weg die bij velen leven ten aanzien van het algemeen geestelijk klimaat. Maar er zijn in Juda nog goede dingen. Het blijft dus waar: het zaad zal hem dienen. Hierbij zijn de volgende aantekeningen te plaatsen:

Laat de oudere generatie blijvend een lichtend voorbeeld geven aan de jongeren. Zestig jaar geleden verklaarde mijn vader al op een Synode vergadering: We hebben geen jeugdprobleem, maar een ouderenprobleem. Het is begrijpelijk dat wij als oudere generatie het jeugdig elan kwijt zijn; maar de vreze des Heeren zou moeten blijken uit verdieping en versterking, juist ook met het zicht op de eeuwigheid. Ik denk hierbij ook vaak aan de rol van de grootouders! Laten we erbij zijn en laten we mogen voorleven wat er in het hart zou moeten omgaan. Is de zaligheid ons nu nader dan toen we eerst geloofd hebben?

Laten we ons in de tweede plaats niet laten meeslepen door de neiging om alle kaarten op de jeugd te zetten. Je hoort soms echte clichés, zoals: de jeugd is eerlijk en prikt door allerlei schijn heen. Laten ook de ouderen niet geforceerd jeugdig gedrag vertonen, want dat gebeurt soms wel. De normale weg is dat de jeugd onderwijs krijgt van de ouderen. Het stemt tot dankbaarheid als jonge mensen meeleven, maar de "kook" moet er nog wel over heen gaan.

Dat de jeugd belangstelling heeft voor God en Zijn dienst, geeft hoop, maar het zegt eerder dat God nog aan Zijn Kerk gedenkt dan dat jonge mensen goed lijken.

Dan is er nog de factor van catechese en verenigingsleven. Ik wil vooral het eigen kerkelijke werk in de afzonderlijke gemeenten benadrukken. Predikanten zetten zich in om de jongeren te bereiken. Wist u dat sommige broeders naast het preekwerk ook mooi kunnen vertellen? De Heere wil al die arbeid gebruiken. Een catechisatieavond kan soms erg teleurstellend aflopen, maar vaak is een avond met de jeugd ook echt verfrissend. Hopelijk houden mijn broeders collegae een goede nasmaak over van de afgelopen winter. We zijn dan ook wel weer toe aan wat rust.

Als u in uw gemeente dan ook nog beschikt over goede leiding op de vereniging, is dat ook een punt van grote winst. Laten we ook hun inzet niet vergeten. Zij hebben misschien meer van de gave om de jeugd aan te spreken op hun eigen niveau.

Het onderwijs is daarnaast een factor van betekenis. Het is goed in de ambtelijke arbeid voeling te houden met wat onze kinderen leren. Dat versterkt de band: huis, kerk en school. Er zijn naast allerlei verontrustende tendensen dus ook tekenen van hoop. Een laatste opmerking: hopelijk lezen veel jongeren "Bewaar het pand". Er wordt in ons blad goede voorlichting gegeven aan onze jonge mensen.

P. Roos

*Vrees niet, gij klein kuddeke; want het is uws Vaders
welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven.
Lukas 12:32*

‘Gij klein kuddeke.’ Smytegelt noemt dat een minzame (vriendelijke, innemende- vH) aanspraak. Bij een kudde hoort een herder. Jezus is de grote Herder der schapen. In Psalm 23 zegt David: ‘De HEERE is mijn Herder.’ In een kudde zijn schapen, lammeren en zogende lammeren. Johannes spreekt van kinderen, jongelingen en vaders. Een kudde is vreedzaam. In een kudde is eenheid. “Zij hebben één weg en één weide, en dat is het verbond der genade en het Woord van God.” Hun kooi is de Kerk van God. Het is echter maar een klein kuddeke. In eigen oog zijn Gods kinderen klein. Zij zijn van geringe afkomst: niet vele edelen, niet vele rijken. Paulus denkt klein over zichzelf, hij noemt zichzelf de minste van alle heiligen. Het kuddeke is klein omdat er veel meer goddelozen zijn dan kinderen van God. Gods kinderen wandelen op de smalle weg. Ten tijde van Elia waren er zeventuizend. We lezen in Matth. 22:14 ‘Velen zijn geroepen maar weinigen uitverkoren.’ Ook in de tijd van Smytegelt was het een klein kuddeke. In onze tijd is dat niet anders. “Ze zijn klein omdat ze klein zijn in genadegaven, klein in kennis, klein in geloof, omdat ze kleinhartig zijn, zodat Hij tot hen moet zeggen: ‘Gij kleingelovige, waarom hebt gij gewankeld?’ (Matth. 14:31).” Dat kleine kuddeke krijgt een bijzondere vermaning: ‘Vreest niet.’ Er is tweërlei vrees: kinderlijke vrees en slaafse vrees. In Gods kinderen is nog enige slaafse vrees overgebleven waaruit kleinmoedigheid ontstaat. Soms zijn zij moedeloos. Dan vrezen zij niet te delen in de beloften van God. Vrees kan brengen tot het inslaan van verkeerde wegen zoals David deed: “toen hij bij Achis was. Stelde hij zich als een gek aan en liet zijn speeksel in zijn baard lopen en bekrabbelde de deur. Zo ook Abraham en Izak, zeggende: ‘Zij is mijn zusster.’ (Genesis 20).” De Heere sprak tot de apostelen: ‘Vreest niet.’ Het zal gaan stormen, maar zij moesten moedig zijn. Christus spoort aan in de storm op Hem te vertrouwen. Zij moeten betrouwen op de Naam des Heeren en steunen op hun God. Zoals de drie jongelingen in de vurige oven gingen, zo wil Christus dat de discipelen in het vuur van de verdrukking zullen gaan. Zij moeten roemen in de smaad die hen zal overkomen. Als zij door het water zullen gaan, zullen de golven hen niet overstromen. Het vuur zal hen niet verbranden. Het is Gods welbehagen, Gods eeuwig besluit, het kleine kuddeke het Koninkrijk te geven. Wat is dat voor een Koninkrijk? “Dat is een werelds koninkrijk, een geestelijk koninkrijk en een eeuwig koninkrijk.” Gods kinderen hebben een werelds koninkrijk in die zin dat God hen alles geeft wat zij in de wereld nodig hebben. Zij hebben ook een geestelijk koninkrijk, want zij hebben schatten en rijkdommen van genade. Hun schat is de Bijbel, waaruit zij alle wijsheid kunnen halen. Gods kinderen hebben een eeuwig koninkrijk. Door sterven gaan zij in in eeuwige

heerlijkheid. In de dag der opstanding zal het eeuwig Koninkrijk hun ook naar het lichaam gegeven worden. Gods kinderen moeten niet vrezen als de duivel en als hun eigen verdorvenheden hen verschrikken. Zij moeten immers door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk van God. Sommige mensen vrezen God noch mens. Maar het oordeel zal komen. Zelfs heidenen wisten daar iets van. Toen Paulus sprak van gerechtigheid en oordeel werd Felix zeer bevreesd. Wie tot het einde van zijn leven onbekeerd blijft, zal gesteld worden onder de bokken. Het zal gezegd worden: ‘Ga weg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur’. Onbekeerde, smee dat de Heere u van een wolf tot een schaap zal maken. Gods kinderen vrezen vaak voor dood en oordeel. “En zij hebben vaak reden om te vrezen als zij zien op zichzelf, op de vijanden, op God en op hun hart.” Maar hen geldt: ‘Vreest niet, gij klein kuddeke, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven.’ De goddelozen hebben alle reden te vrezen en te beven. “Wij zeggen u dat u erger bent dan de duivel, want de duivels geloven dat er een God is en dat doet u niet. U bent erger dan de zee en de bergen die sprongen als rammelen en de heuvels als lammeren. ‘Wat was u, gij zee, dat gij vloodt? Gij Jordaans dat gij achterwaarts keerde?’ (Psalm 114:5).” De dwaas zegt in zijn hart dat er geen God is. Goddelozen vrezen God niet omdat zij de zonde niet vrezen. Hebt u geen last van uw geweten? “Velen zeggen: Ik voel geen geweten. Anderen: Ik heb geen geweten. Weer anderen: Ik heb geen moeite met mijn geweten. En zij zijn gerust. Maar mensen, weet dit, dat er is een slapend geweten en een hard geweten.” De broers van Jozef hadden geen last van hun geweten toen zij Jozef verkochten. Jaren later ontwaakte hun geweten. Gods kinderen vrezen vaak voor machtige vijanden. David zegt in Psalm 3 ‘O HEERE, hoe zijn mijn tegenstanders vermenigvuldigd.’ God staat vaak van verre. Zij hebben een dwalend hart. Maar Christus is de getrouwe Herder over hen. “Een schaap is een gehoorzaam dier. Hij gaat op het spoor waar zijn herder hem voorgaat. Zo ook een kind van God. En de schapen volgen Hem, overmits zij Zijn stem kennen (Johannes 10). Het schaap is ook een nuttig dier. Zijn wol is tot kleding, zijn melk tot voedsel, zijn vlees tot spijs. Zo ook Gods kinderen. Zo wij nu ook klein in onze ogen zijn, zo zullen wij groot geacht worden in de ogen van God. Daarom behoeven wij niet te vrezen. Want het is des Vaders welbehagen ons het Koninkrijk te geven. Amen.”

A. Van Heteren

Het begin van de bekering.

Hartelijk dank voor een vraag van een vriend uit Urk over de bekering, nader aangeduid: hoe word ik bekeerd? Er is immers schijngeloof en eigen werk. En dat kan niet voor God bestaan. We willen proberen nu en de volgende keer iets te zeggen over dit onderwerp en dan nu met name iets over: het begin. Hoe begint het?

Ik denk dat we mogen zeggen dat het leven in de vreze des Heeren in vele gevallen begint op een eenvoudige manier, onder eenvoudige middelen, namelijk bij het opgroeien onder het Woord, onder de prediking, in de invloedsfeer van biddende ouders en grootouders.

Geloof u dat Jakob als jongen thuis reeds de Heere vreesde? Ik wel. In de tent van zijn godvrezende vader en moeder leerde ook hij de Heere te vrezen. Dat het niet vanzelfsprekend is dat godvrezende ouders ook godvrezende kinderen krijgen bewees hun zoon Ezau wel. Geen kind van God kan een ander tot kind van God maken. Dat is voor de volle honderd procent het werk van de Heilige Geest. Maar Hij gebruikt wel de middelen. Hij hoort wel het gebed. Maar al weten we dat Jakob bekeerd was, we weten niet van een plotselinge, krachtdadige bekering. Geloof u dat David als herdersjongen reeds de Heere vreesde? Ik wel. Maar hoe is dat dan begonnen? Nieuw leven is altijd uit de Heilige Geest Die de genademiddelen heiligt aan het hart. Niet door kracht of geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden. Het nieuwe leven komt dan uit in de vrucht van het geloof. Dat werd bij David duidelijk toen hij in het geloof een leeuw en een beer versloeg. Maar van David weten we niet van een plotselinge en krachtdadige bekering. En wanneer is Mozes tot bekering gekomen? En Jozua? En Samuel? En Daniel? Uit de vruchten kunnen we echter opmaken dat zij het nieuwe leven uit God deelachtig waren geworden.

Ik zeg dit omdat we vaak verkeerd over bekering denken. Alsof het alleen maar gaat op de manier waarop Saulus tot bekering kwam. Zo gebeurt het vaker met mensen die in blakende vijandschap leven en een ergerlijk leven leiden en door de Heere worden stilgezet. Bij de stokbevaarder ging het dramatisch, maar bij Lydia gebeurde het onder de prediking van Paulus. Van Paulus weten we zeker dat hij bekeerd was, maar u gelooft het toch zeker ook wel van de discipel Johannes? Maar hoe is dat bij hem gegaan dan? Met andere woorden: het begin van het nieuwe leven is uit God, maar God verschijnt dikwijls in het suizen van een zachte stilte. Bij jezelf al-

tijd maar op zoek gaan naar het begin kan voortkomen uit oprechte bezorgdheid en uit een kennen van ons bedriegelijke hart. Maar het kan ook tot veel duisternis leiden, omdat we menen dat het begin spectaculair is. Nu is het levenwekkend werk van de Heere altijd en alleen maar bovennatuurlijk en een groot wonder. Maar de grootheid van Gods werk komt daarin uit dat Hij middelen gebruikt. Dat middel kan een bliksemstraal zijn als het ware, een donderslag bij heldere hemel: tot hiertoe en niet verder. Maar de gewone middelen die Hij gebruikt zijn de middelen die wij ook moeten gebruiken: het lezen van en luisteren naar Gods Woord en het gebed om Gods zegen daarover. Hoeveel mensen zouden er zondagsmorgens onder de prediking verkeren in het geloof en met het gebed dat juist de prediking ons wijs kan maken tot zaligheid? Dus: we moeten letten op de vruchten. Is er in ons hart liefde tot de Heere? Is er een berouw over de zonde? Is er een pleiten op Gods beloften? Kennen wij het gebed en het zoeken van Gods hulp en genade? Begeren we de Heere Jezus te kennen als onze Borg? Is er een honger naar Gods Woord? Is er de begeerte om een kind van God te zijn? Zijn we bedroefd omdat we een verdorven natuur hebben? Verheugen we ons in het lofzingen van Gods Naam?

O nee, deze en dergelijke zaken zijn er niet voortdurend. Ze zijn ook nog eens onvolmaakt in ons. Maar we kunnen bij onszelf wel nagaan of we van deze zaken vreemdeling zijn of dat we er iets van mogen kennen of het mogen begeren. We komen er nog op terug een volgende keer. Maar dit wil ik wel vast zeggen dat God mij niet "een bekeerde man" maakt, maar wel een arme zondaar, die niets anders kan zeggen dan hetgeen Jakobus de Marskramer kon belijden: Ik ben een arme zondaar, en anders niemendal. Maar de Heere Jezus Christus is mijn Al in al! En zo is het.

K. Hoefnagel

De prediking van Jonathan Edwards

Jonathan Edwards (1703-1758) was een invloedrijk Amerikaans prediker tijdens de 'Grote Opwekking' in de eerste helft van de achttiende eeuw. Onder de prediking van Jonathan Edwards vonden grote geestelijke opwekkingen plaats. De soevereiniteit van God wordt beklemtoond in zijn prediking. Edwards verkondigt het gericht over hen die in ongelof volharden. Tevens doet Edwards een klemmend beroep op zondaren om de Heere te zoeken. Ook het leven op aarde krijgt aandacht. Een heilig leven als vreemdeling op aarde vormt de opmaat voor het hemellevens. De meest bekende opwekkingspreek van Edwards is ook opgenomen: 'Zondaren in de handen van een toornend God.' Deze preek draagt een sterk waarschuwend karakter. In de inleiding wordt de visie van Edwards beschreven op opwekking, wordt zijn leven geschetst en komen de dogmatische en praktisch-geestelijke thema's in de gekozen preken aan de orde. We beamen wat in de inleiding staat over de waarde en de betekenis van de zaken die in de prediking van Edwards behandeld worden. "Het zou weleens zo kunnen zijn dat een belangrijke oorzaak van de krachteloosheid van vele preken van vandaag te maken heeft met het feit dat deze dingen niet meer – of veel te versluierd – aan de orde komen. Als dat zo is, kunnen de preken van Edwards een heilzaam medicijn zijn. Dit boek verschijnt in de serie 'Puriteinse Klassieken' als deel 1. Het smaakt naar meer. Inleiding en redactie prof. Dr. A. Baars.

Zondaren in de handen van een toornend God.

Enkele zaken uit deze preek willen we doorgeven. Zoals al gezegd is, is de preek sterk waarschuwend. We lezen op blz. 99 en 100 dat de dood vaak onverwacht komt. "De manieren waarop mensen plotseling dit leven verlaten, die we niet zien en waar we niet bij stilstaan, zijn ontelbaar en niet in de denken. Onbekeerde mensen wandelen over de put van de hel op een verrotte overdekking. Die overdekking is op ontelbare plaatsen zo zwak, dat zij daar hun gewicht niet kan dragen en die

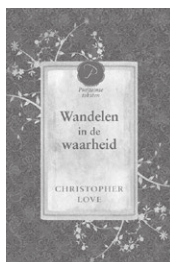
plaatsen zijn onzichtbaar. De pijlen van de dood vliegen midden op de dag, zonder dat zij gezien worden (Psalm 91:5-6). De scherpste blik kan ze niet onderscheiden. God heeft zoveel verschillende onnaspeurlijke manieren om de goddelozen uit de wereld te verwijderen en naar de hel te zenden. Daarom is er niets wat ook maar de schijn wekt, dat God gebruik moet maken van een wonder of moet afwijken van de gewone weg van Zijn voorzienigheid om elke goddeloze ieder moment te verdelen. God heeft alle middelen waardoor en omstandigheden waaronder zondaren deze wereld verlaten in Zijn handen en zij zijn overal en volstrekt aan Zijn macht en beslissing onderworpen, dat is zelfs zozeer het geval, dat het helemaal niet minder van de soevereine wil van God afhangt of zondaren elk ogenblik naar de hel zullen gaan, dan wanneer Hij die middelen in dit geval nooit zou gebruiken of Zich er ook maar mee zou inlaten." Alle goddeloze listen die onbekeerden gebruiken om aan de hel te ontkomen, bieden geen ogenblik bescherming. Ieder bedenkt plannen om aan de verdoemenis te ontkomen. We lezen op blz. 101 over iemand die dacht aan het verderf te ontkomen, maar onverwacht in de hel kwam. "Het was mijn bedoeling om doeltreffende voorzorgsmaatregelen te nemen. Maar het overviel me onverwachts. Ik verwachtte het niet op dat moment en op die wijze. Het kwam als een dief in de nacht. De dood verschalkte mij. Gods toorn was te vlug voor mij. O, mijn vervloekte dwaasheid! Ik vleide mijzelf en verheugde mijzelf met ijdele dromen over wat ik hierna zou gaan doen. Ik zei: Het is vrede, en zonder gevaar; toen kwam een haastig verderf over mij. (vgl. 1 Thess. 5:3).'" Onbekeerde zondaren worden ernstig gewaarschuwd. Op blz. 106 lezen wij "De God Die u boven de put van de hel houdt, zoals iemand een spin of een of ander afschuwelijk insect boven het vuur houdt, walgt van u en Hij is vreselijk vertoornd." We zouden voort kunnen gaan met het citeren uit deze preek, maar leest u zelf wat Edwards heeft gesproken.

Christus' worsteling in Gethsémané

Dit is de zesde preek die opgenomen is. Tekst is Lukas 22:44. Ook in deze preek ontbreekt de waarschuwing niet. We lezen op blz. 223 en 224 "Wat tot nu toe gezegd is, laat ons de brooddronkenheid zien van zorgeloze zondaren die zo onbevreesd zijn voor de toorn van God. De toorn van God was zo verschrikkelijk dat, toen Christus die alleen nog maar verwachtte, Zijn menselijke natuur bijna overstelpt was door de vrees daarvoor, Zijn ziel verbijsterd en Zijn lichaam volledig bedekt was met het bloedig zweet. In het licht daarvan: hoe brooddronken zijn zondaren die onder de dreiging van dezelfde toorn van God leven, daartoe veroordeeld zijn en ieder moment daaraan zijn blootgesteld. Toch leven zij rustig, op hun gemak en onverschillig in plaats dat zij een heftige vrees hiervoor aan de dag leggen. Zij gaan door het leven met een licht en zorgeloos hart in plaats dat zij hierover bedroefd en zeer terneergedrukt zijn. Zij zijn vaak opgewekt en vrolijk in plaats dat zij het uitschreeuwen in bittere zielenstrijd. Zij eten en drinken, slapen rustig en gaan door in de zonde, terwijl zij de toorn van God meer en meer verwekken, zonder dat ze zich daarover ook maar enigszins bekommeren! Hoe stompzinig en brooddronken zijn zulke mensen! Laten zulke dwaze zondaren bedenken dat die ellende die zij gevaar lopen te ondergaan door de toorn van God, oneindig veel verschikkelijker is dan die waarvoor Christus zo zeer vreesde, dat het de oorzaak was van Zijn worsteling en Zijn bloedig zweet. Zij is verschikkelijker omdat zij zowel in haar karakter en haar intensiteit als in haar duur verschilt." Het lijden van verlorenen is zonder einde, zonder enige pauze, het is voor altijd en eeuwig. Neem en lees zelf deze preek.

N.a.v. Jonathan Edwards, De ruimte van soevereine genade. Zeven preken. Gebonden, 328 blz., € 22,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-0290-1078.

Christopher Love, Wandelen in de waarheid, gebonden, 80 blz., € 11,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-0290-1030.

Dit boekje is verschenen in de serie 'Puriteinse teksten.' Christopher Love (1618-1651) was een puriteins prediker in Londen. Hij werd ter dood veroordeeld vanwege de verdenking van hoogverraad. Toen hij 33

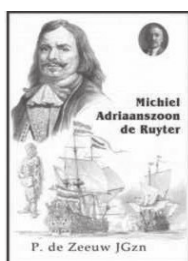
jaar was werd hij op Tower Hill in Londen onthoofd. Zijn vrouw schreef na zijn dood over hem: "Hij leefde teveel in de hemel om lang buiten de hemel te kunnen leven." In het boekje zijn vier preken opgenomen over Abia, de zoon van Jerobeam in wie 'wat goeds was voor de HEERE.' In dit boekje richt Love zich met name op jonge mensen. Love beschrijft wat een geringe mate van genade is. Hij bemoedigt kleinen in de genade. We willen daarvan een voorbeeld geven. Op blz. 41 lezen we: "Wees dan niet moedeloos als je bij jezelf slechts een geringe mate van genade ziet. Laten je gebreken en onvolkomenheden een aansporing zijn om te groeien in genade. Wees niet tevreden met enige mate van genade. Laat het kleine beginsel van genade je niet ontmoedigen. Als je een grote eik ziet op het land, mag je tegen jezelf zeggen dat die grote boom eens een kleine eikel is geweest. De christenen die nu nog kleine twijgjes zijn, zullen later misschien grote ceders worden."

Ds. F. Bakker, Verlaat mij niet, gebonden, 62 blz., € 10,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-0290-1016.

Een mooi en inhoudsrijk boekje om weg te geven aan ouderen of zieken. Maar ook jongeren en gezonde mensen kunnen dit boekje zeker lezen. Het is samengesteld

door Mw. J. Kranendonk-Gijssen. De geschriften van wijlen ds. F. Bakker (1919-1964) zijn en worden veel gelezen. Van zijn bekende boek 'Gedebsgestalten' zijn meer dan 100.000 exemplaren verkocht. Het nu verschenen boekje behoeft dan ook geen nadere aanbeveling. Met pastorale bewogenheid wordt getekend Wie de Heere wil zijn in de levensavond. Ds. Bakker mocht op 45-jarige leeftijd ingaan in de vreugde zijn Heeren. In de kerkbode van de Christelijke Gereformeerde kerk van Driebergen nam hij op een ontroerende wijze afscheid van zijn gemeente vanaf het ziekbed. Deze afscheidsbrief is in de vorm van een meditatie opgenomen in dit boekje. Er bleef van ds. Bakker niets anders over dan een arme zondaar, maar hij mocht zich rijk weten in God, Die in Zijn grote liefde naar hem had omgezien.

P. de Zeeuw JGzn, Michiel Adriaanszoon de Ruyter, gebonden, 179 blz., € 14,95 (abonnementsprijs € 9,95), Uitgeverij 'de Ramshoorn', Goes, ISBN 978-94-6115-0998.

Dit boek is deel 23 van de serie historische verhalenbundel voor jong en oud. Geschikt niet alleen voor jongeren vanaf

10 jaar, maar ook voor ouderen om kennis te maken met de geschiedenis van Michiel Adriaanszoon de Ruyter. Al op 11 jarige leeftijd komt hij in dienst op een koopvaardijship. Als er oorlog met Engeland uitbreekt, wordt hem gevraagd dienst te nemen op een oorlogsschip. De Ruyter wordt bevorderd tot admiraal en mag met Gods hulp vele overwinningen behalen. Heel bekend is dat hij Hongaarse predikanten heeft bevrijd die als galeislaaf te werk waren gesteld. De Hongaarse predikanten konden naar hun vaderland terugkeren. Tot op de dag van vandaag staat er in Debrecen in Hongarije een standbeeld ter ere van de grote Hollandse admiraal, als een dankbare herinnering voor wat hij voor de ongelukkige predikanten heeft mogen doen. In een gevecht met de Franse vloot wordt de Ruyter dodelijk getroffen. Zijn laatste verstaanbare woorden waren: 'O God, Gij zijt mijn God! Ik zoek U in de dageraad; mijn ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land dor en mat, zonder water' (Ps. 63:2). Zo stierf Michiel Adriaanszoon de Ruyter op 29 april 1675.

Ds. A.A. Egas, De stem van binnen, geweten en gewetensvorming in Bijbels licht, paperback, 112 blz., € 12,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2796-0.

Het boekje bevat drie hoofdstukken: 1. Het geweten en de Bijbel. 2. Het geweten en de bekering. 3. Het geweten en de opvoeding.

Bekering is noodzakelijk. Dan alleen wordt het geweten werkelijk gereinigd en gezuiverd. Zonder bekering kweken we alleen maar rijke jongelingen zonder echte zondekennis en echte strijd tegen de zonde, zonder de vreze Gods en zonder Christus. Het is belangrijk dat ons geweten wordt gevormd door normen en waarden ontleend aan Gods Woord. De moderne sociale media bieden veel zondig genot en geweld. Dit boekje geeft waardevolle handreikingen aan opvoeders om de gewetens van jongeren te vormen.

Steef de Bruijn en Steven Middelkoop, iPARENTS, praten met je kind over media, paperback, 27 blz., € 2,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-0290-1542.

De ontwikkelingen op mediagebied gaan heel erg snel. De nieuwe media bieden ongekende mogelijkheden maar ook grote gevaren. Dit boekje helpt ouders om

op mediagebied bij de tijd te blijven. Er wordt gewaarschuwd tegen porno en geweldgames. Het boekje bevat praktische tips en gespreksvoorbeelden die in het gezin toegepast kunnen worden om een openhartig gesprek over media te krijgen. In kort bestek wordt heel wat geboden waar ouders hun winst mee kunnen doen. Ook worden er leestips gegeven waarin verwezen wordt naar boeken die dieper en uitgebreider op bepaalde zaken ingaan.

Maarten Luther, Beloften van troost, de Zaligsprekingen, paperback, 187 blz., € 8,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-0290-1443.

Met deze eerste, frisse uitgave van 'Oud goud' wil de HHJO vorm geven aan de veelgebruikte woorden 'ad fontes' (naar de bronnen). Dan gaat het allereerst om de Bijbel, maar er kan ook veel geleerd worden uit geschriften uit de kerkgeschiedenis. We staan niet los van het

verleden. Juist de reformatoren hadden een rijke boodschap. Het is soms wat ingewikkeld voor jongeren om oude boeken te lezen. Daarom heeft de HHJO het boek van Luther overgezet naar de taal van nu. Het is een goede zaak boeken uit het verleden te lezen ter correctie en ter bemoediging. Ter correctie: je wordt uitgetild boven de waan van de dag, ook de tijd van vroeger doet er toe en het bewaart voor de gedachte dat je een andere boodschap nodig hebt dan in het verleden. Het was de vraag van Luther: Hoe zal ik verschijnen voor een rechtvaardig God. Die vraag is nog actueel. Door het lezen van 'Woorden van troost' wordt je bemoedigd. Luther schrijft mooie dingen over Matth. 5:10 'Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want hunner is het Koninkrijk der hemelen.' Op blz. 150 lezen we van de troost onder het lijden. "Daarom kunnen we vrolijk zijn en alles lijden wat onze vervolgers tegen ons kunnen doen. Want wij hebben de sterke, zekere troost en grote heerlijke roem, dat wij de waarheid aan onze kant hebben. Daarnaast horen we hier die kostelijke, lieflijke belofte dat we goed beloond worden in de hemel. Wij moeten daarover verheugd zijn en juichen. Want we hoeven niet naar de hemel te streven, omdat we die al hebben."

John Kershaw, Een dierbare Naam, Zeven preken, gebonden, 136 blz., € 14,99, Brevier uitgeverij- Kampen, ISBN 9789491583940.

John Kershaw (1792-1870) was een geestverwant van J.C. Philpot. Hij was als predikant de opvolger van John Warburton in Rochdale, waar hij ruim 50 jaar heeft mogen arbeiden. Hij werd hartelijk ontvangen en ondersteund door de familie Smith te Nottingham, die de uitgave verzorgde van de brieven en dagboeken van Ruth Bryan. Er zijn weinig preken van Kershaw in het Nederlands vertaald. Een goede zaak dat deze bundel is verschenen. In het voorwoord van de vertaler Stephan Hoogendijk lezen wij onder meer: "Het is te wensen dat het lezen van deze preken de lezer zal aanzetten om Christus te zoeken en niet te rusten voordat Zijn 'dierbare Naam' ook persoonlijk waarde heeft gekregen boven alle anderen namen." Enkele regels uit dit boekje willen we doorgeven uit een preek over de wedergeboorte en de kenmerken van de wedergeboorte. We lezen op blz. 109 "De mens in zijn natuurlijke staat wil de liefde van Christus nooit voelen. Echter, de ziel die in de hemel is geboren, roept tot de Heere opdat hij mag weten een aandeel te hebben in Zijn verlossende liefde en Zijn bloed. Hij roept tot de Heere opdat hij, zowel in leven als in sterven, gevonden mag worden met het kleed van Immanuëls gerechtigheid. Hij roept tot de Heere dat hij volmaakt mag zijn in de Geliefde en door Hem zal worden aangenomen; dat hij gelijkvormig zal worden gemaakt aan Zijn beeld en tot Zijn

eer en heerlijkheid mag leven. Dat is het bewijs dat er leven is in de zielen van Gods levende en wedergeboren huisgezin. Kent u hier iets van? Ik hoop dat velen van u kunnen zeggen: 'Ik herken me in deze Bijbelse kenmerken en bevindelijke bewijzen van uit God geboren te zijn.'"

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 18 april 2017. Kopij graag binnen donderdag 6 april.

Goede Vrijdag en Pasen

De Heere zegene de prediking over de lijdende en stervende Borg en over de opgestane Levensvorst.

Ontmoetingsdag Bewaar het Pand

D.V. zaterdag 22 april 2017 in de CGK van Werkendam. In verband met de 500 jarige herdenking van de Reformatie zal gesproken worden over: Reformatie van de kerk door ds. K. Visser, reformatie van de leer door ds. A. Hoekman, reformatie van het leven door ds. A.A. Egas en reformatie van het gezin door ds. K. Hoefnagel.

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 24,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 25,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

*Begravenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40	Waardenburg 0418 - 65 20 39
---	-----------------------------------	--------------------------------

H. de Jongh

D.D.E. Melieste

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl

*De Verrassing
Bungalowpark*

**Welkom
terug op
ons park!**

**Al 60 jaar
verrassend op Texel!**

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR. Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

**Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38**

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Josia, een jonge koning die God zoekt

Ds. A.J.T. Ruis

Dit boek gaat over Josia, een van de laatste koningen van Juda. In Josia's leven liggen allerlei geestelijke en praktische lessen, juist voor jongvolwassen lezers. Daarnaast werkt de bestudering van zijn leven verhelderend voor het lezen van Jeremia en Zefanja, profeten die optraden tijdens zijn regering.

Zeer geschikt als
belijdenisgeschenk!

E-book
€ 9,49

98 pagina's
12,50

de Banier
uitgeverij

Bestel nu op www.debanier.nl/josia
ga naar de boekhandel of bel 055 - 539 06 50

**ONLINE
CHRISTELIJKE LUISTERBOEKEN**

VRAAG GRATIS DEMO AAN OP WWW.LUISTERCLUB.NL